

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 25 • Perjantaina 9. elokuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

Kurkijokelaisten 67. pitäjäjuhla

10.-11.8.2013 Loimaalla

Lauantaina 10.8.

Loimaan yhteiskoululla, Puistokatu 16

klo 14.00- kahvimyynti ja

klo 17-19 päivällinen (10 €) Kurkijoen
marttojen Metsämaan toimintaryhmä
Sukututkimuspiste, myyntituotteita,
arpajaisia, valokuvia.

klo 15.00 Kirjojen julkistamistilaisuus
Ahti Kurri, Lauri Pölkki ja Veikko Repo:
Särkijärven kyläkirja

Lauri Pölkki: Pekka Kyytisen elämänkerta
klo 17.30 Kirjan julkistamistilaisuus
kirjailija Raimo O. Kojo: Pojan sota

klo 19 Muistojen iltamat

Juontajana ja musikanttina Markku Ahokas

Tervehdyssanat Timo Rouhiainen,
Kurkijoki-Säätien pj

Iloisia yhteislauluja

Nuoren puheenvuoro Sini Mäkilä
ylioppilas, Loimaan lukio

Markun jorinoita musiikilla höystettynä

Helenan hiillostus

Iloisia yhteislauluja

Julkistaminen Vuoden kurki

Markun jorinoita musiikilla höystettynä

Väliaika

Tanssit (2 x 45 min) Hollon Pelimannit

Kurkijoki-Säätio

Pääsymaksu 15 €, alle 15-vuotiaat ilmaiseksi
SISÄLTÄÄ ILMAISEN PÄÄSYN KURKIJOKI-MUSEOON.

Sunnuntaina 11.8.

klo 10 Juhlamessu Loimaan kaupunginkirkossa,
Turuntie 32, saarna: pastori Reijo Ahteela
liturgia: kappalainen Marita Koivunen,
kanttori: Esa Kilpiö, tekstinlukijat: Sirkka
Lukka ja Eveliina Äyväri

Messun päätteeksi kukkatervehdysten
lähettäminen muistomerkeille

klo 11- Loimaan yhteiskoululla, Puistokatu 16
Lounas (10 €) ja kahvimyynti, Kurkijoen
Marttayhdistys ry, Sukututkimuspiste,
myyntituotteita, arpoja, valokuvia.

klo 13- Lapsiparkki Päiväjuhlan loppuun asti
klo 13 Kuinka Kurkijoen kirkko herätettiin eloon,
animaatio Kurkijoen kirkosta,
arkkitehdit Netta Böök ja Arja Rahiala

klo 14 Päiväjuhla

Juontaja: kouluneuvos Osmo Kuosa

Liput saapuvat säest. Esa Erola
Karjalaisten laulu säest. Esa Erola
Tervehdyssanat Eino Vepsä
Musiikkiesitys Liisa Koivusalo ja Esa Erola
Juhlapuhe "Oliko ennen sotakin paremmin?"
Puolustusvoimien hygieenikko-
eläinlääkäri, Vuoden 2012 eläinlääkäri
Ava Sovijärvi
Musiikkiesitys Arja Rahiala ja Esa Erola

Väliaika (30 minuuttia)

Varsinaissuomalaisten laulu säest. Esa Erola
Loimaan kaupungin tervehdys
Vuoropuhelu VALOA VINNILLE

Loimaan teatterin näyttelijät: Kirsi
Toivanen-Leimu ja Netta Leppämäki,
ohjaus Sari Aikää-Torkkeli, käsikirj.
Leena Virtanen
Nuoren puheen- Laura Helin, ylioppilas,
vuoro Elisenvaaran lukio
Palkitseminen Kirjoituskilpailu nuorisoseuratoiminnasta
Musiikkiesitys Elina Erola
Päätössanat Tuomas Lankinen
Maamme säest. Esa Erola

Kurkijoki-Säätio

Pääsymaksu 15 €, alle 15-vuotiaat ilmaiseksi
SISÄLTÄÄ ILMAISEN PÄÄSYN KURKIJOKI-MUSEOON.

Tässä lehdessä

Kurkijokelaisten 67. pitäjäjuhla

Sunnuntaina 11.8.

klo 10 Juhlamessu Loimaan kaupunginkirkossa,
Turuntie 32, saarna: pastori Reijo Ahteela
liturgia: kappalainen Marita Koivunen,
kanttori: Esa Kilpiö, tekstinlukijat: Sirkka
Lukka ja Eveliina Äyväri
Messun päätteeksi kukkatervehdysten
lähettäminen muistomerkeille
Loimaan yhteiskoululla, Puistokatu 16
klo 11- Lounas (10 €) ja kahvimyynti, Kurkijoen
Marttayhdistys ry, Sukututkimuspiste,
myyntituotteita, arpoja, valokuvia.

Tee päätös lähteä,

kehottaa Kurkijoki-Säätien puheenjohtaja
Timo Rouhiainen pääkirjoituksessaan ja
toivoo jokaisen ottavan mukaan jonkun
uuden juhlijan.

Irmeli Välimäki kasvoi

Elisenvaaran aseman varjossa.

Hän kertoo lapsuudestaan kuvin

sivulla 4

Evakkomatkoja ja matkoja

Maire Vilppu muistelee
evakkomatkansa, lähtöä ja saapumista
Viitasaarelle

sivulla 7

Eino Orpaa kirjoittaa parin vuoden
takaisesta suvun matkasta Kurkijoelle ja
Jaakkimaan

sivulla 8

Muistathan käydä Kurkijoki-
museossa Pitäjäjuhla-illanloppuna.
Lipun hinta sisältää ilmaisen
sisäänkäynnin museoon!

**Aukioloajat
takasivulla**

Toimitus on avoinna tiistaisin ja
torstaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät
23.8., 6.9. ja 20.9.

Tervetuloa Kurkijoen 67. pitäjäjuhlille Loimaalle

Kesän päätapahtuma, Kurkijoen pitäjäjuhlat, pidetään lauantaina 10.8. ja sunnuntaina 11.8. Loimaan Yhteiskoululla. Muistojen illassa ja päiväjuhlassa muistellaan, nautitaan mainiosta seurasta ja seurataan hyvää ohjelmaa. Vuosi vuoden jälkeen on ollut ilo huomata, että juhla kokoa yhteen niin entiset kuin uudetkin kävijät. Uusia tulijoita houkutellessaan mm. facebook-sivujen kautta. Päivä- ja iltajuhlissa on ollut yhteensä noin 350 kävijää.

Ohjelman runko on sama kuin viime vuosina. Lauantaina kello 13 avautuvat näyttelyt. Paikalla ovat myös sukututkijat, joilta voit saada tietoa sukujuuristasi. Tarkoituksena on, että vieraat voivat tulla pitkin päivää, ennen iltamia, oman aikataulunsa mukaan. Sekä lauantaina että sunnuntaina juhlien lipun hintaan kuuluu myös sisäänpääsy uuteen Kurkijoki-museoon Loimaan keskustassa. Siellä kannattaa kaikkien käydä tutustumassa uudistettuun näyttelyyn.

Totuttuun tapaan kahvituksesta ja ruokailuista huolehtivat Martat. Juhlien yhteydessä on oiva tilaisuus

pitää myös sukukokouksia tai muita tapaamisia. Tiloja löytyy erikokoisille ryhmille. Pienimmille on järjestetty lapsiparkki. Sunnuntain ohjelma on perinteinen: kirkossa käynti, lounas, esitelmä ja päiväjuhla.

Juhlien järjestelyistä vastaavat Kurkijoki-säätiö ja Kurkijoki-seura työrukkasenaan juh latoimikunta.

Aiemmin juhlien käytännön järjestelyistä ovat vastanneet vuorovuosin Loimaan, Mellilän ja Vampulan karjalaiset. Viime vuonna siirryttiin käytäntöön, että järjestelyt tehdään seurojen yhteisvoimin. Näin kymmenet yksityiskohdat pysyvät paremmin mielessä eikä työmäärä, usein pienelle talkooväelle, tule liian suureksi. Uusia talkoolaisia tarvitaan silti. Toivotankin kaikki innokkaat tervetulleiksi suunnittelemaan ja tekemään ensi vuoden juhlaa.

Tee päätös lähteä, ja ota muutama uusi juhlija mukaan. Nähdään juhlissa!

Timo Rouhiainen

Juh latoimikunnan puheenjohtaja

Hartaus sunnuntaille
11.8.2013
12. sunnuntai helluntaista

Pattipolvet

Kosmetiikkafirma teki mainosvideon. Siinä FBI:n kouluttama rikostutkimuspiirtäjä tekee samasta naisesta kaksi kuvaa. Toisen kuvan hän luonnosteleee kuuntelemalla naisen omaa kuvausta ulkonäöstään, toisen tuntemattoman henkilön kuvauksen perusteella. Piirtäjä ei itse näe naista. Valmiit kuvat asetetaan vierekkäin ja nainen kutsutaan katsomaan niitä. Kyyneleet silmissään nainen joutuu toteamaan, että toinen ihminen näkee hänet paljon kauniimpina kuin hän itse.

Kouluajoiltani muistan tytön, joka oli luokan kaunotar. Hän keräsi katseita ja kavereita. Moni olisi vaihtanut osia hänen kanssaan. Mutta hän ei ollut ulkonäkönsä tyytyväinen: takamus oli kuulema liian iso. Hän näki itsessään vain ison perän. Samaan aikaan minä näin itsessäni pattipolvet ja oikeassa kämmenselässäni olevan syntymämerkin.

Itsensä hyväksyminen on kova juttu. Se ei käy tuosta vain. Ylipäänsä itsensä tunteminen ei ole niin helppoa kuin saattaisi kuvitella. Tunnenko oikeasti itseni? Millainen kuva minusta piirtyy, jos joku ulkopuolinen minua kuvailee? Varsinkin, jos mennään ulkonäköä syvemmälle?

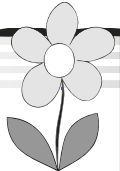
Sitä voi pohtia tämän sunnuntain jumalanpalveluksessa. Silloin aiheena on itsensä tutkiminen. Kirkossa luetaan Jeesuksen vertaus kahdesta rukoilevasta miehestä. Toinen mies kehuskelee hyvydellään. Hän kiittää Jumalaa siitä, että on parempi kuin se toinen rukoilija. Se toinen on painanut pänsä ja pyytää, että Jumala olisi hänelle syntiselle armollinen. Hän on lakannut näyttelämästä. Hän ei esittelle Jumalalle ansioluetteloaan, hänellä on vain kaipaus. Hän pyytää armoa ja Jeesuksen mukaan hänen rukouksensa on oikeampi kuin sen, joka nosti katseensa ja toi esiin omaa hyvyttään.

Meistä voi tehdä kolme kuvaa. Yhden kuvan saa, kun piirtää sanelumme mukaan. Toisen kuvan voi piirtää muiden kertomuksista. Kolmas kuva on todellinen kuva. Voimme huijata itseämme ja voimme esittää muille. Mutta Luoja tuntee luotunsa.

Merja Vuorikari

Kirjoittaja on hiippakuntasihtööri Mikkelin tuomio-
kapitulissa. Hän toimii piispan teologisena sihteerinä.

Nimi- päivät

Elokuu

viikko 32

9 pe Erja, Eira
10 la Lauri, Lasse, Lassi
11 su Sanna, Susanna,
Sanni, Susanne

viikko 33

12 ma Klaara
13 ti Jesse
14 ke Onerva, Kanerva
15 to Marja, Jaana,
Marjatta, Marjo,
Marita, Marjut,
Marianne, Maritta,
Marjaana, Marjukka,
Marianna, Jatta

16 pe Aulis
17 la Verner
18 su Leevi

viikko 34

19 ma Mauno, Maunu
20 ti Sami, Samuli, Samu,
Samuel
21 ke Soini, Veini
22 to Iivari, Iivo

Tervehdys!

Taas on tulossa Kurkijoen juhlat,
olen mukana minäkin.
Jo vuosia monia sitten
sinne tuloa ehdottelin.

Vaikk' ei juuria minulla
olekaan Karjalaan,
satun tuon miehen kautta
joukkoonne kuulumaan.

Turun Karjalaisella Näyttämöllä
mie haastamaan opettelin.
Taisi se jotenkin onnistua,
joku evakoksi luuli minuakin.

Iloisiin tapaamisiin,

S. A. V. miniä

Muistettavaa

Yhteislauluilta Porissa, Kirjurinluoto kesäteatteri ti 13.8. klo 18. Laulattajana Voitto Taskanen. Laulun lomassa arvontaa sekä kahvin- ja makkaran myyntiä. Tervetuloa. Järjestäjinä Ahlaisten Karjalaiset ry, Hiitolan Pitäjäseura ry, Porin Karjala-Seura ry, Yyterin Karjalaseura ry.

Hiitolan Pitäjäseura järjestää Kesäretken su 25.8. kohteena Rymättylä Herrankukkaro. Lähtö Porista Linja- auto-asemalta klo 10. Hinta 45€ sis. bus-simatkan, ruokailun paikan esittelyä, pientä ohjelmaa ja mukavaa yhdessäoloa. Sitova ilmoittautuminen ja lisätietoja Raija p. 040 5387401

Hiitolan Pitäjäseuran järj. onkikilpailu la 17.8. Kilpailuaika klo 10-14. Paikka Lynaskerin silta, Pohjoinen satamatie 272. Ajo ohje: Pori-Reposaaritietä oik. Ahlasiin päin n. 3km (opast.) Kokoontuminen parkkipaikalla. Lisätiet. Seppo 050 5857472

Kalakurkien ja Loimaan Karjalaseuran risteily Viking Gracella tehdään ma 28.10. iltalähtö. Ilmoittautumiset viimeistään 15.8. mennessä Sainille p. 050-3628966.

Karjalan Liiton tapahtumia

Sukututkimuksen peruskurssi

Sukututkimuksen peruskurssi on Karjalatalolla Helsingissä 28.-29.9.2013. Kouluttajana on Suomen Sukuhistoriallisen Yhdistyksen toiminnanjohtaja, sukututkija FT Kari-Matti Piilahti. Ilmoittautumiset 13.9.2013 mennessä Karjalan Liittoon, p. 09 7288 170, toimisto(at)karjalanliitto.fi. Kurssin hinta on 115 euroa, Karjala-kortilla hinta on 100

euroa. Hintaan sisältyy opetus, materiaalit ja molempina päivinä lounas ja kahvi. Kurssi järjestetään yhteistyössä OK-opintokeskuksen kanssa.

24.8.2013 Suunnistusmes-taruuskilpailut, Juupajoki
19.10.2013 Menukurssi
19. - 20.10.2013 Karjalan kirjonnat -käsityökurssi
26.10.2013 Digikuvat ja valokuvat talteen -kurssi
9.11.2013 Perhe ja suku sodan varjossa -tapahtuma

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Raija Laaksonen, Marjalliisa Laine, Lauri Pölkki, Antti Sahla, Tero Vehviläinen ja Marja Leena Virtanen
Päätoimittaja: Helena Sulavuori (lomalla 4.8 asti), sijainen Anniina Väisänen ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa, puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com

Avoinna: Tiistaisin ja torstaisin klo 9–14

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri ..... 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. .... 70 senttiä/mm + alv 24 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitset annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: tiistai klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat ..... 54 euroa
Muualle ..... 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Herääminen

Sumu pakenee
valon tieltä.

Puut venyttelevät
heräävässä
tuulessa.

Minäkin herään,
venyttelen,
nautiskelen.

Peipposen puro
pulppuaa
pihapuusta.

Tässähän tulee väkisinkin
yläkuloiseksi

Eero Toiviainen

Mitä seuraavat murre sanat
tarkoittavat? Tietosi voit tar-
kistaa takasivulta.

1. Enskotella
2. Hanksottoa, honksottoa
3. Itujauhot
4. Jussikko
5. Kaivata
6. Kitsana
7. Manata
8. Parhuta
9. Rökälehteä
10. Äityy

9.8. ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Minä johdatin sinut pois Egyptin maasta. Avaa suusi, niin minä annan mitä tarvitset.” Ps. 81:11

10.8. ”Kunpa kansani vihdoin kuulisi minua, kunpa Israel kulkisi minun teitäni!” Ps. 81:14

11.8. Jeesus sanoo: ”Jokainen, joka itsensä korottaa, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan.” Luuk. 18:14
Virsi 304:5 Nimesi tähden minua nyt auta parannukseen. Suo, että tunnon vaivoissa turvaan vain armahdukseen. Sinua tahdon rakastaa ja armon voimin vaelttaa, sinulle elää, kuolla.

12.8. Murtunut mieli on minun uhrini, särkynyttä sydäntä et hylkää, Jumala. Ps. 51:19

13.8. Joka rikkomuksensa salaa, ei menesty, joka ne tunnustaa ja hylkää, saa armon. Hyvin käy sen, joka tuntee pyhää pelkoa, tuhoon kulkee se, joka kovettaa sydämensä. Sananl. 28:13-14

14.8. Kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat vailla Jumalan kirkkautta mutta saavat hänen armostaan lahjaksi vanhurskauden, koska Kristus Jeesus on lunastanut heidät vapaiksi. Room. 3:23-24

15.8. Herra, avaa minun huuleni, niin suuni julistaa sinun kunniaasi. Ps. 51:17

16.8. Sinua, sinua vastaan olen rikkonut, olen tehnyt vastoin sinun tahtoasi. Oikein teet, kun minua nuhtelet, ja syystä sinä minut tuomitset. Ps. 51:6

17.8. Käännä katseesi pois synneistäni ja pyyhi minusta kaikki pahat tekoni. Jumala, luo minuun puhdas sydän ja uudista minut, anna vahva henki. Ps. 51:11-12

18.8. Jeesus katsahti taitaalle, huokasi ja sanoi kuuralle: ”Effata.” Se merkitsee: aukene. Silloin miehen korvat aukenivat ja hänen kielsensä vapautui, niin että hän puhui selkeästi. Mark. 7:34-35

19.8. Kuka voi sanoiksi pukea Herran voimateot, kuka voi häntä kyllin ylistää? Ps. 106:2

20.8. ”Kuka on antanut ihmiselle suun? Kuka tekee ihmisestä mykän tai kuuron, näkevän tai sokean? Enkö juuri minä, Herra?” 2 Moos. 4:11

21.8. Meidän kykymme on saatu Jumalalta, ja hän on myös tehnyt meidät kykeneviksi palvelemaan uutta liittoa, jota ei hallitse kirjain vaan Henki. Kirjain näet tuo kuoleman, mutta Henki tekee eläväksi. 2 Kor. 3:5-6

22.8. Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan. Mark. 7:37

Kurkijokelaiset kynäilijät hyvin esillä Pitäjäjuhlilla

Tässä jutussa kynäilijät – sana on kaikin puolin positiivinen arvonimi kaikille niille, jotka ovat tehneet mittavan työn saattaakseen historialliset faktat, ajatukset, kokemuksensa ja tarinansa kovien kansien väliin.

Juhlien aikana pidetään peräti kolmen kirjan julkistamistilaisuus!

Lauantaina kello 15.00 Ahti Kurri Lauri Pölkki ja Veikko Repo julkaisevat Särkijärven kyläkirjan ja Lauri Pölkki Pekka Kyytisen elämäkerran. Kumpikin vanhaa historiaa, joka on koottu monista lähteistä yksin kansiin. Monet ovat kirjat jo tilanneet ennakkotilauksena, mutta juhlilta voi ostaa kirjaa ilman ennakkotilausta.

Kello 17.30 kirjailija Raimo O. Kojo julkaisee väkevän romaaninsa pikkupojan kasvusta sodan jaloissa. Kirjasta enemmän sivulla 9.

Lyyli Nevanperä esittelee omaa kirjaansa Karjalaisia tarinoita, jossa suvun historiasta lähtevä kirja johtaa aivan uudenslaisin yhteiskuntajärjestyksiin Karjalassa. Kirja on esitelty tarkemmin Kurkijokelaisen numerossa 12.

Lisäksi myynnissä on vielä tuoreelta tuoksuva uusintapainos Kurkijoki kylästä kylään –kirjasta, jonka uudelleen kokoamisesta ja painokuntoon saattamisesta vastasi Tapio Nikkari.

Saapa nähdä, jatkuuko kurkijokelaisten kyläkirjojen kokoaminen. Elisenvaarakalaiset kokoontuvat juhlien aikana keskustelemaan kirjan tekemisestä ja kutsuvat kaikkia kiinnostuneita mukaan suunnittelemaan ja tuomaan materiaalia.

Vielä on monta kylää Kurkijoella käsittelemättä. Tarinat elävät vain niin kauan kuin kertojia riittää, jos niitä ei saada kirjalliseen tai digitaaliseen muotoon.

Onnea

90 v. Rosa Hongell

Loimaa, kot. Kurkijoki, Mikrilä. Parhaat onnittelut 8.8.2013 olleen merkkipäivän johdosta. Tv. Sisko ja sisarusten lapset perheineen

90 vuotta täyttää 14.8.2013 Svea Saarinen

ent. Wass, o.s. Mertanen. Hän on syntynyt Elisenvaarakassa ja asuu nykyisin Tampereella.

”Kurkijoen Pavarotti” Veikko Koho täytti 70 vuotta 14.7. Kalakurjet onnittelee.

Osanottokiitoksia

Lämmin kiitos Teille kaikille, jotka kunnioittitte rakkaamme

TERHO HÄMÄLÄISEN

muistoa ja otitte osaa suruumme. Sydämellinen kiitos kaikille Terhoa hoitaneille.

Sisarusten lapset perheineen

Kirja Elisenvaarakasta

Elisenvaaran Kyytiset. Takana emäntä Elisa Kyytinen ja isäntä Pekka. Edessä vas. Aino, Elsa, Einari ja Väinö Kyytinen. Pekka Kyytinen oli Juhana Kyytisen (Särkijärvi 10) veli. Valok. Pekka Kyytinen. Lahjoittanut Lauri Kyytinen. Kurkijoki-museon kok. No 1622. Antamissaan tiedoissa Lauri Kyytinen kysyy, missä päin Elisenvaaraa Kyytisten talo oli? Sopella?

Aapro (Abraham) Eronen pihallaan Kärmäellä. Navettatalousrakennus oli rinteessä alempana, Näkymä Jokisuolle ja sen yli Hiirenkennäaseen. Valok. Pekka Kiiski. Pekka Kiiskin kok. 1-14-4.

Elisenvaara muuttui syrjäkylästä asemakyläksi, kun Karjalan rata rakennettiin kulkemaan sen läpi. Paikkakunnalle muutti aktiivisia ihmisiä, kouluja perustettiin, pienteollisuutta syntyi, taajama kasvoi ja maatilat vaurastuivat. Kertomus tuosta ajasta kohti ”viittä vaille” kauppalaan olisi syytä tallentaa tuleville polville ja nykypolvillekin. Hankkeen tiimoilla on jo kokoonnuttu muutaman kerran, ja asiasta kiinnostuneita on tullut mukaan. Urakka on kuitenkin niin mittava, että sen toteuttamiseen tarvitaan lisävoimia.

Kutsumme kirjasta kiinnostuneita

Loimaan yhteiskoululle pitäjäjuhljen lauantaina 10.8. klo 15.

vaihtamaan ajatuksia ja tuomaan mukanaan kirjaan mahdollisesti sopivia tarinoita ja valokuvia.

Kirjatyöryhmän puolesta

Riitta Sainio puh. 040 544 75 82
Marjaliisa Laine 050 52 80 110

Kiitoksia

Lämmin Kiitos

Teille kaikille, jotka työpanoksellanne osallistuitte Hiitolan juhlien järjestelyihin. Kiitos ohjelmansuorittajille sekä jokaiselle juhlaamme osallistuneelle.
Hiitola-säätiö - Hiitolan Pitäjäseura ry

Lapsiparkki toimii Pitäjäjuhlasunnuntaina

Sunnuntaina kello 13.00 avautuu lapsiparkki Loimaan yhteiskoululla. Parkki toimii päiväjuhlan päättymiseen asti.

Lapsiparkissa toimii kaksi iloista hoitajaa. Ideana on tutustuttaa lapset jo pienestä pitäen karjalaiseen kulttuuriin laulujen, leikkien ja askartelujen merkeissä.

Nyt voivat mummot ja vaarit ottaa seuraavan ja sitä seuraavat sukupolvet mukaan. Aikuiset voivat rauhassa keskittyä omaan ohjelmaan ja lapset omaansa. Karjalaisen sukupolvien ketjun yhteinen kokoontuminen tuo juhlaamme tulevaisuuden hengähdyksen.

Lapsiparkki on ilmainen ja kaikki alle 15-vuotiaat pääsevät ilmaiseksi sisään sekä sunnuntaina että lauantaina.

Elisenvaaran aseman varjossa

Irmeli Välimäki täytti sodan syttyessä juuri 6 vuotta. Nyt hän kertoo harvoista muistostaan Elisenvaaran aseman läheltä kuvien avulla.

Isäni Uno Salo (1891-1970) ja veljeni Reijo Elisenvaaran asemalla vuonna 1932.

Elisenvaaran asema vuonna 1930.

Minä vasemmalla, keskellä veljeni Reijo Salo (1929-2005) ja oikealla siskoni Pirkko Savolainen os. Salo (1935-2011). Vuosi oli luultavasti 1937, kun pääsimme muuttamaan uuteen rivitaloon. Kuvassa näkyy ”paraatirappu” ja keittiön ovi, josta eteisestä pääsi myös naapurin keittiöön.

Kuvassa on rautatieläisten lapsia. Minä istun myssy päässä ja Reijo seisoo vieressäni.

Olen itse tässä kuvassa, jossa näkyy kuinka lähellä asemaa rivitalot olivat.

Tässä seison ehkä ensimmäisten rautatieläisille rakennettujen rivitalojen edessä. Meidän asuntomme oli myös siellä. Itse synnyin sen kamarissa vuonna 1935. Muistan asunnosta kaksi asiaa: Piharakennuksen uuden paloruiskun moottorissa oli erittäin kova ääni. Kerran kaikki lapset huusivat, että ”Tervaportille” tulee kohta linja-auto. Veli ja muut lapset lähtivät katsomaan sitä, mutta äitini ei päästänyt minua.

Minä ja pikkusisko ”paraatirappusilla” vuonna 1937.

Nuoret stipendiaatit esittäytyvät

Kurkijoki-Säätiö jakoi vuotuiset stipendinsä kurkijokelaistaisille uusille ylioppilaille. Tänä vuonna saajat ovat nuoria naisia, joiden tulevaisuus näyttää valoisalta, koska heiltä ei puutu monipuolisia taitoja eikä iloista karjalaista elämänasennettä.

Mihin tähtäät elämässäsi? Tulevaisuudensuunnitelmia?

Ajankohtaista tällä hetkellä: aloitan tulevana syksynä Turun ammattikorkeakoulussa liiketalouden koulutusohjelmassa ja aion muuttaa Kyröstä Turkuun heti kun löydän sopivan asunnon. Tulevaisuuden suunnitelmani ovat vielä kuitenkin melko pimenossa enkä ihan vielä tiedä, mikä minusta tulee isona. Lisäksi musiikkiopinnot sekä opinnot kauppakorkeakoulussa kiinnostavat.

Mitkä aiheet olivat kiinnostavimpia lukiossa? Miksi?

Musiikki, yhteiskuntaoppi sekä psykologia. Pidän psykologiaa ja yhteiskuntaoppia mielenkiintoisina sillä ne ovat niin arkipäiväisiä sekä käytännönläheisiä. Musiikki taas on minulle rakas

Laura Helin

harrastus ja iso osa jokapäiväistä elämääni.

Millaisia harrastuksia sinulla on?

Harrastan pop-jazz -laulua Turun seudun musiikkiopistossa sekä soitan pianoa, lisäksi harrastan urheilua ja koirani kanssa puuhailua.

Millainen on sukutaustasi kurkijokelaisuuteen nähden? Millaisia muita sukujuuria sinulta löytyy?

Isäni äiti eli mummini Liisa Helin (os.Eklund) on kotoisin Kurkijoen Rummunsuolta. Liisan isä oli Albert Eklund sekä äiti Tyyne Eklund. Äitini Erja Kautto-Helin on kotoisin Keski-Suomesta sekä isäni Risto Helin Varsinais-Suomesta.

Millaisena koet karjalaisuuden/kurkijokelaisuuden elämässäsi?

Arvostan karjalaisia sukujuuriani ja sukumme

Sini Mäkelä

historiaa. Karjalaisuus näkyy minussa karjalaisille ”ominaisina” luonteenpiirteinä kuten iloisuutena sekä vieraanvaraisuutena.

Oletko käynyt Kurkijoella?

En, mutta olisin kyllä kiinnostunut käymään.

Mikä on mottosi elämässä?

”Stay positive!” (Pidä mieli korkealla!)

Sini Mäkelä

Mihin tähtäät elämässäsi? Tulevaisuudensuunnitelmia?

Tähtään siihen, että koulivuoteellani voin katsoa taaksepäin ja todeta eläneeni hyvän elämän. En ajattele tulevaisuutta paljon, mutta toivoisin näkeväni maailmaa ja saavani unelmieni ammatin.

Mitkä aiheet olivat kiinnostavimpia lukiossa? Miksi?

Ehdottomasti kielet. Englannin ja ruotsin lisäksi opiskelin saksaa ja espanjaa. Kielien opiskelu on kiinnostavaa ja kielitaito avaa rajattoman määrän uusia ovia elämässä.

Millaisia harrastuksia sinulla on?

En ole koskaan omistanut ns. ”oikeaa” harrastusta. Olen hyvin ailahtelevainen persoona, joten teen kaikkea mikä milloinkin tuntuu mieltä.

Millainen on sukutaustasi kurkijokelaisuuteen nähden? Millaisia muita sukujuuria sinulta löytyy?

Äidinäitini on kotoisin Kurkijoelta sekä isänäitini Kaukolasta.

Millaisena koet karjalaisuuden/kurkijokelaisuuden elämässäsi?

Melko tärkeänä. Luulen karjalaisten sukujuurien olevan yksi syy, miksi isänmaallisuus on minulle niin läheinen asia. Myös karjalainen ruokakulttuuri on tullut hyvin tutuksi mummon ruokapatojen äärellä.

Oletko käynyt Kurkijoella?

En ole käynyt Kurkijoella, mutta olisi varmasti hieno kokemus vierailla rakkaan mummoni entisellä asuinpaikalla.

Mikä on mottosi elämässä?

Onni ei tule etsien, vaan eläen.

Kurkijokisia juttuja

Isä-Viitamäki – Koskilinnan vanha mestari

Koskilinnan punamullalla maalattu tunnelmallinen tanssilava sijaitsi männikköisellä mäellä, jonka alla juoksi virtaisa Puujoki: Siinä kohdin joessa oli isoja kiviä, joihin iskeytyessään korkean veden aikaan syntyi koskimainen kohina. Siinä lienee ollut Koskilinnan nimen syntytarinan alkuperä.

Elettiin noin kesä -57 ja Yrjö-veli oli ostanut uuden Jawa-cz-moottoripyörän tullen sillä Keimolan tietömaalta Valkjärven mökillemme. Myös Make-veli oli jo täyttänyt 17 vuotta ja oli mies mielestään osallistumaan lavatansseihin. Yrjö-veli oli vähän varustanut tanssi-iltaa kätken pullon Koskenkorvaa puupinoon ennen kotimökille kurvaamistaan. Yrjö-veli, vajaa parikymppinen nuorukainen, kutsui Koskishuikan antamaa itsetunnon nousua ”kyttäpönnäksi”, joka oli avuksi tanssikumppania hakiessa – miten lie totuus

asiassa!

Sinä lauantaina olivat pikkuserkkumme Heltolan Seppo ja Esko saapuneet ke-sävieraiksemme. Päätimme lähteä miehissä Koskilinnan tansseihin, olihan siellä legendaarinen Isä-Viitamäki soittamassa. Hän oli taituri, joka soitti vanhan ajan maineikasta kosketinharmonikkaa, samaa mallia, jolla Vesterisen Vili mainetta niitti. Ei riittänyt, että Isä-Viitamäki hoiti hyvin vain harmonikan. Hänellä oli edessään rumpusetti, johon kuului iso rumpu, pikku rumpu ja telineessään heilistin. Hänen nohutunnon taitonsa oli soittaa harmonikalla vanhoja suosittuja tanssikappaleita ja antaa soitolle samalla rytmiä ja terää vuoroin isolla ja pienellä rummulla sekä iskeä välistä oikean kätensä harmonikasta tuokioksi irrottaen helistintä. Hän sai raikuvia aplodeja ja illan tunnelma oli loistava.

Tanssijoita kalliolla. Kurkijoki-museon kuva-arkisto kuva 1194.

Yrjö-veli oli kätkenyt Koskipullon lavan läheiseen metsään ja kävimme viiteen nuorukaiseen ottamassa välillä rohkaisua, toki puolikas Koskiata viiteen mieheen ei aiheuttanut kenellekään sen kummempaa – paitsi hilpeän olon!

Isä-Viitamäki oli myös järjestävän maamiesseuran kannalta hyvä yhtye. Yksi mies hyvinekin palkkioineen oli esimerkiksi kvar-tettia paljon edullisempi.

Vuonna -57 alkoi jo olla autolla tansseihin tulijoita, toki vielä kaikki pystyivät

kohtuullisesti paikottamaan. Me tulimme entiseen tapaan vanhalla uskollisella perämoottorillamme, joka ei koskaan iästään huolimatta jättänyt meitä pulaan.

Isä oli iloksemme pitänyt saunan lämpimänä, joten Koskilinnasta palattuamme maistui löyly ja uinti kirkkaan puhtaassa Valkjärves-sä. Eipä olisi voinut kesäin tanssi-ilta paremmin päättyä!

Paavo Vepsä
Juuret Kurkijoella

KURKIJOKI t-paidat

NYT MYÖS MUSTANA!

15€

Koot: S-XXL

Tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7,
32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi,
kurkijokelainen1@gmail.com

Vanhan mallin mukaan tehtyjä patalappuja, punainen Nalle-langasta ja vihreä ohuesta sukkalangasta.

Alkuperäinen patalappu.

Patalappu nurjalta puolelta.

Kaappien kätköistä

Tällä kerralla Hiitolaisessa kästyökorissa on Anna-Mari Kähkösen vanhan vieraspatalapun ohje.

Anna-Mari Kähkönen, os. Pirhonen syntyi Mikkelinpäivänä 29.9.1906 Hiitolan Kirkonkylässä. Hänen vanhempansa olivat Mikko Pirhonen ja Anna-Leena Sorvari. Anna-Mari oli 8-vuotias, kun hänen äitinsä kuoli ja hän joutui ottamaan talon emännyyden hoitoonsa. Kotitaloustyöt, puutarhanhoito ja käsityöt olivat jokapäiväisiä asioita. Hiitolassa oli paljon kartanoita ja niiden emäntinä oli koulutettuja naisia. Nämä järjestivät ja innostivat pitäjän muita naisia itsensä kehittämiseen ja uusien asioiden oppimiseen. Näiltä kursseilta Anna-Marikin sai oppia moniin asioihin.

Kesällä hoidettiin puutarhaa ja virkattiin ja merkattiin. Ensimmäiset pitsit Anna-Mari virkkasi kävellessään karjan perässä. Talvella sitten taas kudottiin taidokkaita kankaita, peittoja, kaksi kansallispukua ym. Sen aikaisen ajatuksen mukaan naisen ei sopinut olla jouten. Aina piti olla kädessä jokin työ.

20-vuotiaana Anna-Mari meni naimisiin Väinö Kähkösen kanssa ja he asuivat Veijalan kylässä. Perheeseen syntyi kolme tytärtä, Kirsti, Kaija ja Leena.

Ohjeena olevaa patalappua käytettiin vain vieraskahvitarjoilussa. Muuna aikana se oli visusti piirongin laatikossa. Suurkiitos Anna-Marin Leena tyttärelle, joka antoi tämän patalapun lainaksi mallin ottamista varten.

Ohje:

Ohje on paksummalle (esim. Nalle) ja ohuemalle langalle (esim. ohut sukkalanka). Suluissa on silmukka- ja kerrosmäärät ohuemmalle langalle.

Pääväri = pv
Kuvioväri = kv
Luo päävärillä 48 (72) silmukkaa.

Neulo aina oikein neuletta 8 (16) krs.

Kuvioraita 1:

Neulo päävärillä 10 (15) s, kuviovärillä 4 (6) s, pv 4 (6) s, kv 4 (6) s, pv 4 (6) s, kv 4 (6) s, pv 4 (6) s, kv 4 (6) s, pv 10 (15) s

Neulo 4 (8) krs samalla tavalla. Kuljeta langat neuleen nurjalla puolella. Kiristä aina värin vaihtuessa neuleen nurjalla puolella kulkeva lanka tiukka, jolloin neule menee "ryppyyn". Mitä kireämmäksi saat vedettyä taakse jäävät langat, sitä paremmin neule menee "ryppyyn".

Kuvioraita 2:

Neulo pv 14 (21) s, kv 4 (6)

s, pv 4 (6) s, kv 4 (6) s, pv 4 (6) s, kv 4 (6) s, pv 14 (21) s. Kiristä nurjalla puolella kulkeva lanka samoin kuin kuvioraidassa 1.

Neulo yhteensä 4 (8) krs.

Toista kuvioraidat 1 ja 2 yhteensä 6 (4) kertaa ja tee lopuksi vielä kuvioraita 1.

Neulo aina oikein neuletta 8 (16) krs.

Virkkaa kuviovärillä patalappuun reuna seuraavasti:

* 1 kiinteä silmukka, 2 ketjusilmukkaa.*

Toista silmukoita patalapun ympäri.

Tupsut:

Virkkaa haluamallasi värillä 30 cm pitkä ketjusilmukketju. Pujottele ketjusilmukketju patalapun toiseen, rypyssä olevaan reunaan. Pujottele ketju reunassa olevista virkatuista reistä eteen ja taakse kuvioalueen

leveydeltä. Solmi ketjusilmukketju rusetiksi.

Ota suorakaiteen muotoinen n. 4 cm korkea pahvinpala.

Kierrä lankaa 30 kierrosta pahvin ympäri. Sido yläreunasta langanpätkällä tiukasti. Irrota tupsu pahvin ympäriltä.

Sido 1 cm päästä tupsun yläreunasta toisella langalla tiukasti tupsu muotoonsa.

Tee toinen samanlainen tupsu ja kiinnitä tupsu ketjusilmukketjun kumpaankin päähän. Päätele kaikki langat tupsuun.

Tee samanlainen ketjusilmukketju tupsuineen vastakkaiseen reunaan.

Sitten vain kahvia kaatamaan kättä polttamatta.

Pia ja Pirjo

Näin kätevästi käy kahvinkaato erikoisen patalapun avulla.

Pian 8-vuotiaan neuloma patalappu.

Patakoukuista patalappuihin

Ruoka valmistettiin kauan sitten avotulella pyöreäpohjaisessa padassa. Kuumen padan nostamisessa käytettiin patakoukkuja. 1800-luvulla keittiöissä otettiin käyttöön avotulen peittävä valurautainen levy tai kokonaan valurautainen liesi. Tällöin savu ja noki keittiöissä vähenivät ja patojen sijaan liedelle laitettiin porisemaan tasapohjaiset kattilat. Kaasu- ja sähköliedet alkoivat yleistyä 1900-alkupuolella. Kattiloiden siirtämisessä alettiin käyttää patalappuja.

Patalaput elivät kukoistuskauttaan 1950-luvulla. Niiden malleja löydettiin lehdistä, suunniteltiin itse sekä vaihdettiin ystävien kesken. Patalappuja tehtiin virkkaamalla, neulomalla, tilkkutyönä tai ompelemalla. Erilaisia tekniikoita myös yhdisteltiin.

Patalappu lienee monelle neule, jonka avulla on opeteltu silmukoiden luominen ja neulominen. Pia muistaa kansakoulun toiselta luokalta käsityötunnit, jolloin hikisissä käsissä kerros kerrokselta syntyi aina oikeaa neulottu, hiukan huovuttunut patalappu, joka vähän kaventui ja jossa oli pudonneita ja lisättyjä silmukoita. Oppikoulussa opeteltiin neulomaan lapasta, ja siitä syntyi patakinnas, vähän meni mallitilkku pieleen. Sen jälkeen on syntynyt runsaasti lapasia, sukkia, huiveja, myssyjä, villapaitoja ja villatakkeja. Eli on aina hyvä muistaa, ettei uutta opetellessa kannata luovuttaa, vaikka alku tuntuisikin hankalalta.

Mikäli patalaput kiinnostavat, Suomessa julkaistiin vuonna 2012 kirja virkatuista patalapuista, Patalappuja a la carte. Kirjaa varten Taito Uusimaa ry järjesti valtakunnallisen virkattujen patalappujen keruun, jonka seurauksena saatiin 250 vanhaa ja uutta patalappua. Näistä patalapuista valittiin 26 virkattua patalappua, joiden ohjeet löytyvät kirjasta.

Lähteet:

Vehkasalo, Jaana: Patalappuja a la carte, Tammi 2012

Kurkijokelaisen evakon matka Pöytyälle

Talvella 2011 Maire on kotonaan Auvaisissa poikansa Matin ja tämän pojan Tommin kanssa iltaa istumassa. Matti kysyy äidiltään, kertoisiko tämä hänelle lapsuudenkokemuksistaan entiseltä kotiseudultaan Kurkijoelta, mihin Maire suostuu ilomielin.

Mairen tarina alkaa Kurkijoella kevättalvella 1940. Käytiin parhaillaan talvisodan loppuvaiheita, oli kova pakkanen. Virtasen perhe asui Pohjiin kylässä. Perheessä oli silloin isovanhemmat Frans ja mummu Hilda ja heidän lapsensa Tauno ja Maija. Lapsista Eino ja Arvo olivat sodassa ja Martta piikomassa Castrenin perheessä Forssassa.

Lisäksi talossa asui Arvon vaimo Sylvi ja heidän lapsensa Maire, Mauno, Kauko, Pentti ja juuri kesällä syntynyt Maija.

”Yöllä poliisi tuli taloon ja antoi määräyksen, että kahden tunnin kuluttua meidän kaikkien oli lähdettävä matkaan. Mukaan pystyi ottamaan tavaraa vain sen verran kuin jaksoi kantaa. Kiire johtui siitä, että veli venäläinen tuli ennen aikojaan jäätä pitkin alueelle. Tauno oli silloin yöllä hakenut naapuriin jääneen hevosen ja mukana olleen sontareen, johon hän sitten isoisän kanssa pakkasi sängyn laatikkoon jotain tavaraa, muun muassa hillopurkkeja. Sängyn jalat sahattiin poikki ja kanneksi naulattiin lautoja. Tauno ajoi sitten he-

Kinnusten talo Lahnasten kylässä.

Maire Vilpun (os. Virtanen) taustatietoja

Mairen vanhemmat olivat Sylvi ja Arvo Virtanen Auvaisten kylästä. Hän syntyi Kurkijoella heidän ensimmäisenä lapsenaan vuonna 1930. Talvisodan takia hän tuli evakkona Viitasaarelle vuonna 1939, mistä tapahtumista hänen muistelunsa alkavat.

Maire avioitui vuonna 1951 Pöytyän Auvaisissa Martti Vilpun kanssa. Heille syntyi kaksi poikaa Heikki ja Matti sekä kaksi tyttärtä Helena ja Marja-Liisa. Martti kuoli aivokasvaimen vuonna 1995.

Mairen lapset kiinnostuivat äitinsä karjalaisista juurista, josta osoituksena heidän lukuisat käyntinsä äitinsä entisellä kotiseudulla Kurkijoella. Nämä matkat ovat varmasti antaneet sysäyksen Mairelle kertoa lapsilleen muisteluja lapsuuden aikaisista ajoittain kovistakin kokemuksista.

Maire vuonna 1931

Pitkän harkinnan jälkeen he ovat päättäneet tuoda nämä kokemukset myös jälkipolvien luettavaksi. Haastattelussa esiintyy kyselijänä ja kuuntelijana Mairen poika Matti ja Matin poika.

Tarina julkaistaan osissa Kurkijokelaisessa.

vosen kuormineen Alhon asemalle. Hän palasi vielä sen jälkeen takaisin mökille isoisän ja Maija-tädin luo, koska he saivat jäädä sinne vielä viikoksi keräämään tavaroita.

Kun tulimme Alhon koululle, siellä kuului koväänisestä ehkä presidentin tai pääministerin puhe ja arvatkaapa, mitä siinä sanottiin. Siinä sanottiin, että Suomi oli solminut rauhan Neuvostoliiton kanssa ja että Karjala luovutettaisiin sille. Se oli odotettu kova isku, emmekä edes tienneet, mihin olimme menossa.”

– Ketä teitä sillä oli? kysyi Matti Mairelta.

”Maija oli vähän yli puolen vuoden ja sitten oli -36-syntynyt Pentti ja -33-syntynyt Kauko, -31-syntynyt Mauno ja -30-syntynyt Maire eli minä. Maija-täti oli piikana Opistolla ja oli saanut tietysti sieltä lomaa. Hän sai

isoiän kanssa olla siellä vielä viikon tavaroita keräämässä. Maija oli sanonut, että hän leipoo vielä leipää ennen lähtöä. Leivät pakattiin sängyn hillopurkien ja muun tavarahan ohella. Mukaan tuli siis evästäkin, joka sitten kyllä pilaantui matkalla. Tauno tuli yksin hevosen kanssa perässä Laukaaseen.

Martta-täti oli Mustialassa Castrenin perheen koti-apulaisena. Hän oli jo ollut aikaisemmin heillä Kurkijoella. Nyt Martta oli meidän yhteyshenkilönämme ja se oli meidän pelastuksemme, koska tarvitsimme häneltä organisointiapua.”

– Sieltä Alhosta menitte sitten Pieksämäelle? kysyi Matti.

”Kyllä ja sieltä Viitasaarelle Suovanlahden kautta Lahnasten kylään. Meidät jätettiin ensin Suovanlahden koululle. Paikalliset isännät tulivat hakemaan meitä,

olimme kuin huutolaislapset valittavina.

Eräs isäntä, Kinnusen isäntä, joka osoittautui hyväksi ihmiseksi, sanoi, että hän ottaisi perheen, jossa olisi paljon lapsia. Ja hän otti sitten meidän monilapsisen perheemme. Isäntä oli pitkä mies karvalakki kädessään ja pitkävärtiset lapikkaat jalassaan. Hänellä oli hevonen ja pitkäjalaksinen reki, johon me kaikki mahduimme. Pitkästä aikaa meillä oli hyvä ja turvallinen olo lämpimien väljyjen alla.

Saavuimme Kinnusten taloon. Siellä meitä odottivat talon emäntä ja kaksi tyttärtä Laina ja Anni. Anni oli opiskelemaisissa jossakin oppilaitoksessa, heidän poikansa oli kuollut pienkoneen onnettomuudessa.”

Kauko Virtanen

Taidokas koru hiuksista viidennelle sukupolvelle

Veera Lenkkeri, 6 vuotaa, pitää käsissään isoäitinsä isoäidin

hiuksista tehtyä taidokasta korua, joka on tehty miesten kellonperien muotoon.

Veeran isoäidin isoäidin aikaan miesten liivien päällä vatsan kohdalla komeilivat

komeat taskukellon perät. Näillä hiuksista tehdyillä kellonperillä on tarinansa, joka alkaa Kurkijoelta, mutta jonka alkupää on hieman arvailujen varassa.

Kellonperien matka Veeralle alkaa siitä kun Imatralle asuva ja Ihojärvellä vuonna 1927 syntynyt eläkeläisrehtori Aarne Heinonen antoi hallussaan olleet kummitätinsä, eli isänsä sisaren, hiuksista tehdyt kellonperät Leena Lenkkerille.

– Kun ainoa tyttäreni on perheetön, niin katsoimme hänen kanssaan parhaaksi luovuttaa tämä muistoesine tätini jälkeläisille. Säilyvähän ainakin suvussa, perustelee Aarne Heinonen päätöstään. Siitä, miten ne ovat aikoinaan hänen kotiinsa päätyneet, ei ole tietoa. Onko ne annettu lahjaksi kummipojalle? Mahdollisesti.

Hiusten omistaja Ester Heinonen, 1898-1990, syntyi Kurkijoen Ihojärvellä.

Pekka ja Anni Heinosen tyttärenä ja avioitui samas-

Kellonperät ovat kuin pitsiä.

ta kylästä kotoisin olleen Pekka Laukkasen kanssa. Esterin ja Pekan poika Eero, 1931-1991, ja tämän vaimon Pirkko saivat kaksi tyttärtä, joista vanhempi Leena, s. 1952, avioitui Heikki Lenkkerin kanssa. Heille syntyi kolme lasta, joista Pekka, s. 1981, avioitui Siljan kanssa ja he saivat tyttärensä Veeran vuonna 2007.

Kellonperien syntytarina menee vähän arvailujen tielle. Jonkin lapsuudessa kuuleman tarinan mukaan voidaan olettaa, että yli 20

ikävuoden iässä ollut pitkäletinen tyttö Ester on avioituessaan leikannut pitkät ja kullankeltaiset hiuslettinsä lyhyemmiksi. Jostakin syystä hän on halunnut säilyttää leikatut hiuksensa ja teettänyt niistä useammat kellonperät hataran muistikuvani mukaan Viipurissa.

Kuvissa olevat kellonperät ovat ainoat, jotka ovat tietyllä tavalla säilyneet. Ja ilmeisesti tulevat säilymään pitkälle tuleviin vuosiin.

Arvi Heinonen

Kuvat: Heikki Lenkkeri

Veera Lenkkeri esittelee isoäitinsä isoäidin hiuksista tehtyjä kellonperiä.

Eino Orpanan matkassa Kurkijoelle

Orpanan suku päätti joulukuussa 2011 tehdä retken alkulähteilleen Jaakkimaan ja Kurkijoelle. Matkaan mahtuivat myös vierailut Sortavalassa ja Valamossa. Eino Orpana piti matkalla päiväkirjaa, jossa hän kertoo matkasta.

Perjantai 19. heinäkuuta valkeni vaihtelevassa säässä: aurinko paistoi, mutta välillä tuli vetäkin. Aamiaisen jälkeen lähdimme ajamaan kohti Jaakkimaa. Vähän ennen Lahdenpohjan kauppala poikkesimme Viipurin rykmentin varuskuntaan ja sen läpi Paikjärvelle.

Bussilla pääsimme ajamaan melko lähelle isiemme kotitaloa. Ennen kuin lähdimme kävelemään loppumatkaa, pidin pienen esityksen isiemme sijoittumisesta näille alueille ja talon omistajien vaiheista aina tähän päivään saakka. Matkanjohtajamme Tuomo meni edeltä varoittamaan talon nykyisiä asukkaita tulevista vieraista, mutta hän vilkutti jo kaukaa meille, ettei talossa ollut ketään kotona. Koirat ottivat meidät kuitenkin ystävällisesti vastaan.

Talon pihapiiri oli siistissä kunnossa: ruoho leikattu ja paikat kunnossa. Viivyimme talolla melko kauan, koska matkalaisemme halusivat tutustua ennen kaikkea järven rantaan. Vaikka matkalla satoi, saimme tutkia taloa ja ympäristöä auringonpaisteissa.

Sitten matkamme jatkui

autolla ilman pysähdyksiä ohi Lahdenpohjan ja jopa Jaakkiman kirkon aina Lumivaaraan asti, jossa pysähdyimme katsomaan Rokkapadan vaaralla sijaitsevaa Ilmari Launiksen vuonna 1934 piirtämää kirkkoa. Kirkkoa käyvät nykyisin kuvaamassa myös pietarilaiset arkkitehdit ja arkkitehtioppilaat. Lumivaara tuli osaksi matkaamme, koska äskettäin sukuun naitu jäsen kuuluu lukuisaan Lumivaarasta koitoisin olevaan sukuun.

Toetutunut unelma Laatokassa uimisesta

Seuraava kohteemme oli kuuluisa Vätikkä, jossa vanhemmat veljeni viettivät nuoruutensa kulta-ajan. Vätikässä toteutui myös nuoren 16-vuotiaan pojanpoikamme ja monen muunkin unelma: uiminen Laatokassa. Pysähdyimme Kojonsaaren puomille ja pyysimme venäläiseltä mökkiläiseltä lupaa kulkea hänen tonttinsa kautta Vilho Heinosen mökille, jonka laiturilta sitten kymmenkunta matkalaista pulautti Laatokkaan. ”Kylmää oli”, kuului kuin yhdestä suusta kaikilta uijilta, jotka olivat 11–78 vuoden ikäisiä. Emme olleet kysyneet edes lupaa uimiseen, mutta Vilho vakuutti myöhemmin, että hän oli vain iloinen, kun rohkenimme vierailla heidän mökillään.

Varsinainen kohteemme Kurkijoella oli vanhempiemme kotitalo Soskuan kylän alussa. Ihme kylläkin, saimme ajaa isolla bussilla Soskuan sillan yli aina Tir-

Orpanan perhe vanhalla sukutilalla Paikjärven rannalla.

rin risteykseen saakka. Näin näimme tätä kylän seutua vähän pitemmältä.

Oma kotitalomme oli tietöman, pitkää heinää kasvavan, pellon takana. Luulin, ettei kukaan tulisi kanssani talon pihaan saakka, mutta Marjatta-vaimoni sanoi katsoeensa hymysuin autosta, kuinka koko bussillinen tuli kuin muurahaislauma peräsäni korkealle mäelle kotitalolleni. Nuoret matkalaiset tutkivat talon taustalla olevat kalliotkin. Minä yritin etsiä lähdeämme, mutta jouduin sellaiseen korpeen, että pääsin hädin tuskin sieltä ylös.

Taas kerran saimme kokea sukujuurien merkityksen ja syvälle sydämeen käyvän kaipauksen, joka tunkee luihin ja ytimiin.

Tämän tutustumisen jälkeen ajoimme kirkon raunioille ja tutkimme muistomerkkejä ja kaunistusta ympäristöä muistellen, mitä kaikkea tuolla mäellä onkaan koettu. Osa väestä teki myös ostoksia, minä vierailin sinä aikana entisen Kurkijoen oppaan, tulkin ja suuren ystävän, Ilmin tyttärentyttären, Aurekan, luona. Hän oli entistäkin kauniimpi, ystävällisempi

ja puuhakkaampi kauppias, jonka kanssa oli ilo vaihtaa ajatuksia.

Kun meitä oli runsaasti yli kolmekymmentä henkeä, emme voineet tilata huoneita Kurkijoelta, vaan jatkoimme matkaa Käkisalmeen, jossa yövyimme hotelli Korelassa. Ennen hotelliin saapumista, tutustuimme vielä Käkisalmen linnaan ja joihinkin muihin nähtävyyksiin.

Käkisalmissa muistelimme edesmenneen Olavi-veljemme lasten kanssa ensimmäistä matkaamme Kurkijoelle vuonna 1990. Silloin osa matkalaisistamme kävi

uimassa Vuoksessa. Siellä he kohtasivat rosvojoukon, joka ryösti veljeni vaatteet ja rahat. Muutamaa vuotta myöhemmin tapasin asiaa tutkineen poliisipäällikön Huittisissa. Hän muisti hyvin tapauksen ja kertoi pidättäneensä pojat. He saivat pitkän vankeustuomion.

Kun saavuimme hotelli Korelaan, pääsimme herkulliseen päivällispöytään. Kylläpä ruoka maistui erittäin hyvältä reissun jälkeen.

Eino Orpana

Eino Orpana vaimonsa Marjatan ja tyttärensä Hannan perheen kanssa entisen kotinsa pihassa.

Perhematkalaiset vaelsivat helminauhana Soskuan kotitalon mäelle.

KURKIJOKI – kylästä kylään

Kirjan uusintapainos on ilmestynyt!

475 sivua täyttä asiaa:

- kaikki Kurkijoen kylät esiteltynä
- talokartat kylittäin
- runsaasti valokuvia, myös uutta materiaalia
- laaja hakemisto

Hinta 40,00 (sis alv) + postituskulut
Tilaukset tiistaisin ja torstaisin klo 9-14
Kurkijokelaisen toimituksesta,
Koulukuja 7, 32200 Loimaa.
p. 050-5213336 tai toimitus@kurkijoki.fi

Särkijärven kyläkirja ja Pekka Kyytisen elämänkerta -teokset valmistuivat

Kirjat julkistetaan Kurkijoen pitäjäjuhliden yhteydessä lauantaina 10.8.2013 klo 15:00. Ennakkotilaukset voivat lunastaa kirjansa kumpanakin juhlapäivänä. Hinta heille on 20 €/kpl. Muut ennalta tilatut kirjat toimitetaan postitse (postituskulut lisätään hintaan). Molempia kirjoja on saatavissa sekä juhlapaikalta sekä myöhemmin allekirjoittaneilta hinnaan 24 €/kpl.

Ahti Kurri
Sp. ahti.kurri@elisanet.fi
Puh. 050-3739369

Lauri Pölkki
Sp. lauri.polkki@kolumbus.fi
Puh. 0400-514545

Lauttakylä 1953

Kurkijoen pitäjäjuhlassa Vampulassa yleisöä parituhatta henkeä

Sunnuntaina vietettiin Vampulassa Kurkijoen pitäjäjuhlaa Kurki-säätiön ja Vampulan karjalaisten järjestämänä. Paikkakunta oli juhlan johdosta liputettu. Kauniin sään vallitessa saapui entisiä kurkijokelaisia juhlaan erittäin lukuisasti, yleisömäärä nousussa pariintuhanteen.

Juhla alkoi koivuvin ja kukkasin koristellussa kirkossa pidetyllä jumalanpalveluksella, jossa saarnasi Mikkelin tuomiokapitulin

notari, rovasti Heimo Kortesiemi, puhuen päivän evankeliumitekstin johdolla elämän rakennuksen perustuksesta. Liturgina toimi rovasti Vilho Suurkari, ja jumalanpalveluksessa avustivat Kurkijoen ja Vampulan yhtyneet torvisoittokunnat sekä yhtyneet kuorot kanttori Toivo Lankisen johdolla.

Jumalanpalveluksen jälkeen kokoonnuttiin sankarihaudalle, jossa soitokuntien esiinnyttyä ro-

vasti Kortesiemi puhui, ja muistomerkin juurelle laskettiin Kurki-säätiö sepele. Tämän jälkeen siirryttiin Karjalaan jääneiden kurkijokelaisten vainajien muistomerkin äärelle, jonne niinkään laskettiin sepele toiminnanjohtaja, maanviljelijä J. Toiviaisen pitäessä puheen. Juhlahetki päättyi virteen 600.

Klo 14 alkoi arvokasohjelmainen päiväjuhla Sallilan koulun kentällä.

Pitäjäjuhlat – Kurkijuhlat, kummatkin nimet ovat tuttuja ja nykyäänkin rinnakkain käytettyjä yhteisestä juhlastamme. Kurkijuhlat Loimaan yhteiskoululla 1980-luvulla, jossa Martat kahvittaa runsasta yleisöä.

Pitäjäjuhlat vuonna 1965. Kurkijoki-Säätiö alkoi järjestää juhlia vuonna 1947, vuodesta 1966 lähtien juhlia on vietetty Loimaalla.

Raimo O. Kojo:

Pojan Sota

Romaani pienen pojan sankaruudesta

Sota, sota-aika, evakkous; se on sankaritarinoiden aikaa. Sankaruus nousee ulkoapäin tullutta uhkaa vastaan. Milloin uhka on vihollinen vastapäisessä ampumahaudassa, milloin emännän pelot selviytymisestä yksin kaikessa arkipäivän vastuussa tai lentokoneiden hyökkäys suojattomia evakkoja vastaa.

Näistä selviytyjät ovat sankaritarinoiden kirjoittajia. Kaiken menetyksen tuskana, epävarmuuden keskellä jaksamista on auttanut sisäinen jaksaminen, perheyhteys, sukulaisten turva.

Mutta entä sitten, kun kaikkien ulkoisten uhkien lisäksi uhkia tulee myös perheen sisästä.

Pojan sota -kirjassa Raimo O. Kojo kertoo puoskan, pienen pojan, tarinan. Poika elää jatkosodan aikaan Kurkijoella ja Lahdenpohjassa välillä äitinsä kanssa, välillä ukon ja mummon luona.

Puoskan äiti kasvattaa poikaa milloin remelillä, milloin toistaen yltiöpäisesti rakkauttaan tätä kohtaan. Sotapolitiisitehtävissä olevan isän neuvot eivät äidin

kasvatusmetodeja horjuta. Viisaudessaan puoska oppii myös saamaan tahtonsa lävitse – milläpä muulla kuin väsyttämistaktiikalla kiukkukohtauksissa.

Puoskan turva löytyykin ukon ja mummon luota. Ukko on hänelle miehinen esikuva, mutta siitäkin on luovuttava ja puoskan elämä vain vaikeutuu.

”Hän ei tahdo enää nähdä kuvia, vaan heti, kun hän ummistaa silmänsä, ne tulevat.

Varikset verilihaa naama ilman leukaa avoimet silmät lehmäntissit punaista maitoa.

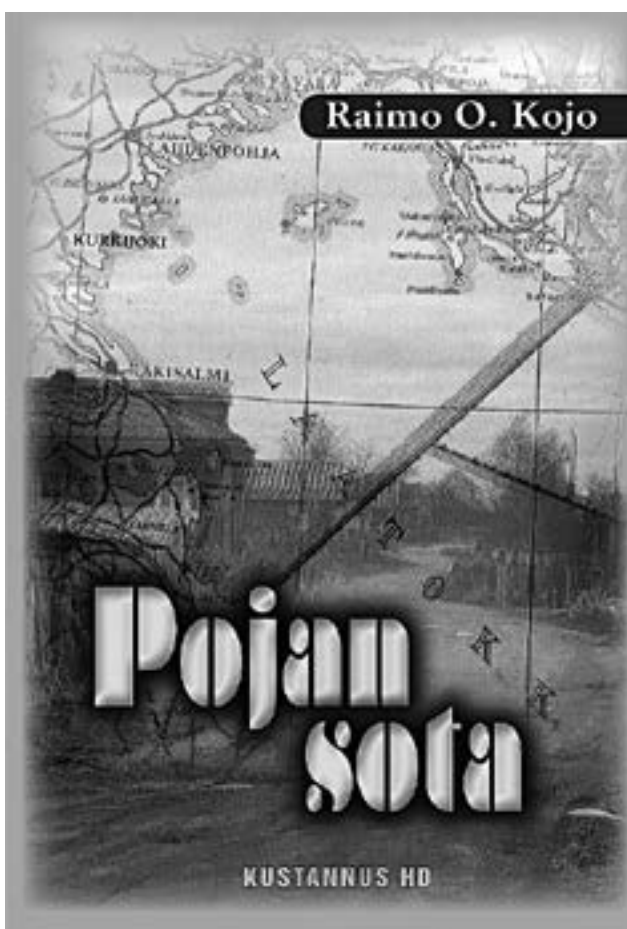
Hänen on pakko ravis-taa itseään, hakata käsillä, potkia.

– Jos et heti asetu, saat sellaisen tukkapölyn, jotta tuntuu.

Sisko alkaa itkeä Elman (äiti toim.lisäys) sylissä. Kurttumummo panee käteensä hänen ympärilleen.

– Rauhoitu hyvä puoska, ei ole mitään hätää.

Mummon henki haisee pahalta. Tuntuu kuitenkin hyvältä kun saa olla jonkun lähellä.”

Raimo O. Kojo kirjoittaa 25. kirjansa väkevästi, tunteella, pienen pojan ”nahkoihin” asettuen. Romaani on toisenlainen sankaritarina. Puoska löytää kaiken näkemänsä kauheuden keskellä voiman, kintut vievät kuitenkin aina eteenpäin, milloin hitaammin, milloin kovasti juosten.

Kirja on koskettava lukuelämys. Karuudessaan toisenlainen evakkomatka. Matka jatkuu, kirjan viime lehdillä laivan kokka on kohti Ruotsia.

Ja kuten hyvässä romaanissa: Totta toinen puoli!

Helena Sulavuori

Yhtyneitten soittokuntien musiikkiesitysten ja yhteisesti laulettu Karjalaisten laulun jälkeen piti maanviljelijä Kaapro Huittinen tervehdyspuheen ja neiti Hellä Rantala lausui Kurkijoella asuneen uudisraivaaja Sikstus Oksan kirjoittaman juhlarunon. Yhtyneitten kuoron esitettyä laulua kanttori Lankisen johdolla piti kansanedustaja Harras Kyttä juhlapuheen. Taiteilija Kastehelmi Karjalaisen ollessa estettynä, hänen kaksi pientä tyttärtään esitti lausuntaa ja taiteilija Urho Niemelä yksinlaulua kanttori Lankisen säestämänä. Väliajan jälkeen soittokuntien jälleen esiinnyttyä ja juhla-kuoron esitettyä laulua piti rovasti Vilho Suurkari juhlapuheen kosketellen siinä tällaisten

juhlien merkitystä muistojen vaalijana. Kun vielä oli saatu kuulla Kastehelmi Karjalaisen tytärten lausuntaa ja taiteilija Niemelän yksinlaulua, seurasi vapaa sana. Vampulan kunnan tervehdyksen esitti valtuuston puheenjohtaja, opettaja Aulis Pohjola, seurakunnan kirkkohallintokunnan puheenjohtaja, maanviljelijä K. A. Lukkala, Vampulan Osuusmeijerin isännöitsijä A. J. Mustala, Osuuskautpan johtaja V. Elovaara ja Säästöpankin johtaja Tauno Miettinen. Lisäksi puhui Kurki-säätiön puolesta maanviljelijä J. Toiviainen. Maanviljelijä J. Heikinmaan lausuttua lopettajaissanat päättyi innoittava juhlatilaisuus Maamme-lauluun.

50 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

Kurkijokelainen 1.8.1953

Viikkojen varrelta

Tänä vuonna hyvän sadon luontoemo antaa, niin hyville kuin pahoillekin täyden ladon kantaa.

Heinä saatiin seipäille ja latoihin ajaa, kesken loppui seipätkin ja pieneks kävi vaja.

Kuusi oli laihaa vuotta ensin evakoilla täällä, satu seitsemästä lihavasta nyt lieene vuoronpäällä.

Kysymys kun ol korkeella ei sovintoa tullut. Kekkosenkin kolmas siihen kompastui ja hajos.

Hallituksen neljäntensä Kekkonen pan pystyyn, tuulet oikealta, vasemmalta puhaltelee vastaan.

Kesän ilot, kauniit ilmat, kesäomat, lämmin vesi, näyttelyt ja kesäjuhlat kohta ovat ohi.

Tänä vuonna Vampulassa kohtas kurkijokelainen kansa, sinne tuli kutsuttuna nuori sekä vanha.

Veikko.

Kerro perheen ja suvun tapahtumat Kurkijokelaisessa ilmaiseksi

Julkaisemme jokaisessa lehdessä onnitteluja, perhetapahtumia (häät, ristiäiset, valmistuneet yms.).

Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta muistokirjoitukset julkaisemme maksutta.

Kalakurjilla oli kalaonnea Paraisilla

Heinäkuun 27. päivänä kalakurjet kokoontuivat jo aamuvarhain Paraisille perinteiseen kesä-onkikilpailuun. Monien yhteensattumien vuoksi osa joutui jäämään pois, mutta kaikkiaan paikalle saapui silti 24 onkijaa.

Sää oli mitä parhain onkimiseen, koska aurinko porotti täysillä eikä tuulta ollut lainkaan. Onkiessa onnistui auringonottokin ihan huomaamatta.

Paikat oli kanavan varrella numeroitu 1-35 ja jokaiselle arvottiin aluksi

oma onkipaikka. Vartin päästä paikkaa sai vaihtaa, jos arpaonni ei ollut heti suonut antoisaa paikkaa. Kilpailuaika oli neljä tuntia. Naisille ja miehille oli omat sarjansa.

Kilpailu sujui varsin leppoisasti. Onkimisen lomassa kilpailijat kävijät vakoilemassa toistensa kalapusseja ja kyselemässä, että nappaako. Välineriä koja tuli monelle, mikä on varsin yleistä onkikilpailuisa, mutta muilta vahingoilta onneksi välttyttiin huolimatta joidenkin onkipaikkojen kivikkoisuudesta. Uteliaita

ohikulkijoitakin riitti kanavan varrella.

Yksi ensikertalainen löytyi tälläkin kertaa ja, kuten monesti ennenkin, hän onnistui sijoittumaan hienosti palkinnoille.

Kilpailun jälkeen vietettiin rauhallinen hetki ja nautittiin kalakurkien tarjoamista makkaroista ja kahveista. Kiitokset Pirkol-

Lauri Veijalainen ja Raija Laaksonen tavoittelivat saalista kanavasta.

le, joka oli Pekan mukaan laittanut maistuvat kahvi-leivät. Kiitos avusta myös Simolle, Tertulle ja Laurille sekä muille mukana olleille.

Seuraavaksi kalakurjet kohtaavat onkikilpailussa hiitolaiset Porissa ja mittelevät kiertopalkinnosta, sitten tekevät matkan Tallinnaan elo-syyskuun vaihteessa, kalastelevat syyskuun viimeisen viikonvaihteen Kurkijoella ja risteilevät lokakuun lopulla Viking Gracella.

Saini ja Martti toivottelevat kireitä siimoja ja kovaa harjoittelua tuleviin koitoksiin.

Paraisten onkikilpailun tulokset:

Naiset:

1. Saini Repo 1680g
2. Leena Meskanen 1026g
3. Liisa Maanpää... 806g
4. Terttu Veijalainen 230g
5. Sari Latva-Valkama 92g
6. Raija Laaksonen ... 28g

Miehet:

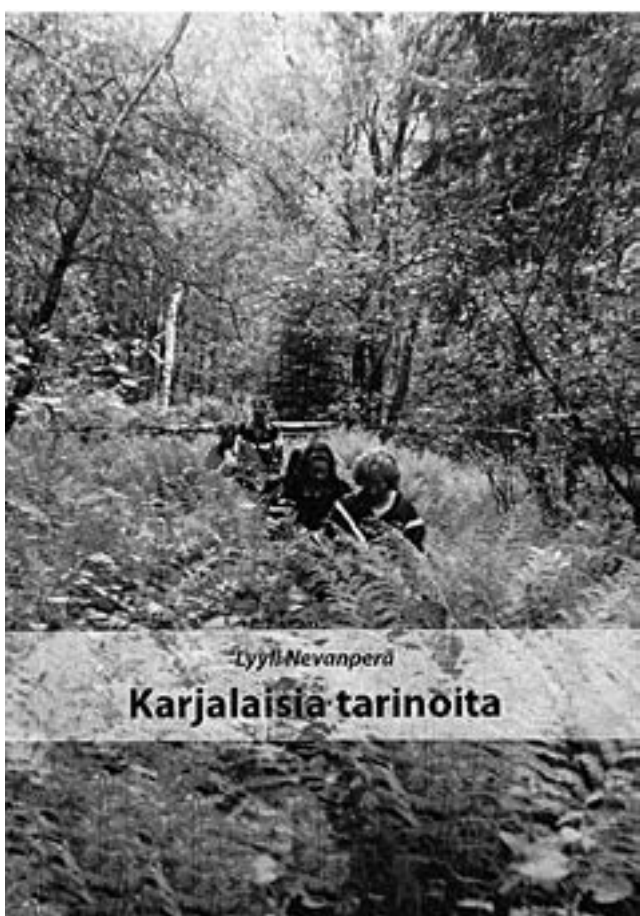
1. Ville Kojo 1558g
2. Simo Kaunisto... 1434g
3. Pentti Kemppinen 1236g
4. Kaarlo Kojo..... 774g
5. Viljo Ylönen ... 564g
6. Pertti Inkinen ... 544g
7. Seppo Kemppinen 492g
8. Veikko Nenonen 442g
9. Martti Meskanen 332g
10. Martti Repo ... 294g
11. Raimo Sikiö ... 104g
12. Launo Salmelainen 86g
13. Aimo Jälkö 70g
14. Reino Paju 54g
15. Eero Häkli 28g
16. Jouko Mäki 28g

Viidelle ensimmäiselle kummassakin sarjassa annettiin mitalit.

Suurin saalis kiertopalkinto Saini Repo, ... 1680g
Suurin kala kiertopalkinto Ville Kojo, ... 896g lahna
Saamattomien palkinnot arvottiin: Jorma Lankinen, fileointiveitsi, Lauri Veijalainen, ”kalaessu”
Kokonaissaalis: 11kg 876

Palkituilla kalakurjilla oli hymy herkässä.

Lyyli Nevanpera,

Karjalaisia tarinoita

Myynnissä Kurkijoen pitäjäjuhljen aikaan,
hintaa 20 euroa.

Uusi kirja valottaa Suomen kuntavaakunoiden taustoja

Mitä symbolisoi Kurkijoen vaakunassa oleva kruunu? Entä Hiitolan vaakunan muinainen ketjünkannatin? Muun muassa näihin kysymyksiin vastauksia tarjoaa sekä suomeksi että ruotsiksi Karttakeskuksen tänä vuonna julkaisema uutuuksien teos *Suomen kuntavaakunat – Kommunalvapnen i Finland*.

Jussi Iltasen 2013 kirjoittama kirja kertoo kattavasti kaikkien Suomen entisten ja nykyisten kuntien vaakunoiden kuvaukset ja syntyhistoriat. Mukaan mahtuvat myös luovutetun Karjalan alueet vanhoine ja eri seurojen myöhemmin laatimine vaakunoineen.

Kuntavaakunoiden lisäksi kirja tarjoaa yleistä tietoutta vaakunoista ja niiden symboliikasta. Kirjan

alussa Iltanen käy esimerkiksi tarkasti läpi Suomen valtakunnan vaakunan kehityksen sen ensimmäisestä säilyneestä versiosta Kustaa Vaasan muistomerkissä vuodelta 1583 aina nykypäivään saakka. Eri versioista huomaa, ettei Suomen vaakuna kovin paljon ole muuttunut vajaassa viidessä sadassa vuodessa.

Kirja on myös mielenkiintoinen katsaus Suomen kuntahistoriaan, koska se kuvaa kaikki kuntien irtautumiset ja liitokset, joita Suomessa on aikojen saatossa ollut. Erityisesti nykyisten kuntaliitosten mukana Suomesta on hävinnyt monta kuntaa ja niiden vaakunaa, mutta sentään molempia voi vielä tästä kirjasta ihastella ja muistella.

Anniina Väisänen

Myydään

Myydään kurjet sateelta suojattuun paikkaan. puh. 019736602

Kurkijokelaisuus on voimissaan!

Kurkijoki-isännänviiri

95 €

Taas saatavilla

Hanki upea Kurkijoki-isännänviiri vaikkapa lahjaksi.

Pituus 4 metriä

Leveys 45 cm (leveästä päästä)

Pidetään perinnettä yllä!

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimituksesta:

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA

Puh. 050-521 3336

toimitus@kurkijoki.fi

Paavon kynäst

Oiskoha olt sitä ratinali-sointii, ko kotimaise viina-puteli pitkä kaula katkastii, ei jäänt ko tynkä korkkii

varte. Kempipse Empsu Rovaniemelt: ”Suotte katka-siit ne puteli kaulat. Nyt ko entiselt muistilt oma suu ja puteli suu ei satu kohokkai, ni hyvä aine valluu kauluk-sest alas.”

Kari Rahialan kokoelmasta

Työvelvollisuuslaki valjasti kaikki töihin

Kesäkuussa 1939 säädettiin työvelvollisuuslaki ja sitä tarkennettiin toukokuussa 1942.

Lain tavoitteena oli valjastaa kaikki työvoimaresurssit käyttöön ja turvata työntekijöiden riittäminen myös niille aloille, jotka olivat välttämättömiä mutta

epäsuosittuja.

Lain mukaan jokainen Suomen kansalainen 18 vuotta täyttäneistä 65-vuotiaisiin asti oli yleisen työvelvollisuuden alainen. Hänet voitiin ”määrätä tekemään maanpuolustukselle tai väestön toimeentulolle tärkeää taikka maan talouselämän

ylläpitämiseksi välttämättömiä töitä”.

Työvelvollisia määrättiin moniin erilaisiin työtehtäviin. Tehtäviä olivat esimerkiksi linnoitustyöt ja maataloustyöt. Monet tekivät töitä vapaaehtoisestikin, ja työvelvollisuuslaki ja sen toteuttaminen oli tarkoitettu eräänlaiseksi varmistukseksi, että kaikki työt varmasti tehtiin.

Lähde: Wikipedia

VAPAAKIRJEKORTTI
suoritetun metsätyöurakan ilmoittamiseksi varten.

Työvoimapäällikkö

Työmlänsäksyksen saanut voi suorittaa urakkansa myös muita metsätöitä tekemällä, siten että

3 m³ halon tekoa vastaa

4 m³ hilttopuun tekoa (1–2 m, alsaamatonta),
4 m³ paperipuun tekoa (1–2 m, kuorimatonta),
30 kpl. kuorimattoman tukin (ä 5 j²) tekoa,
2 m³ puolipuhnaan paperipuun tekoa (1–2 m),
18 kpl. kuoritun tukin (ä 5 j²) tekoa,
5 m³ paperipuun kuorimista (1–2 m),
2,5 m³ aisatun hilttopuun tekoa (1–2 m).
Hakkun-urakan vaihtamisesta ajourakaksi sovitava kunnan metsätyöpäällikön kanssa.

Metsätöitä tekevällä työvelvollisella oli valittavanaan eri tyyppisiä urakoita, joiden suoritus raportoitiin työvoimapäällikölle työnantajan allekirjoittamalla postikortilla.

VUOKRATTAVANA liiketoimistotilaa

Kurkijokelaisen toimituksen huoneisto
Koulukuja 7, Loimaa

As Oy Vuorenkulman liikehuoneisto II on kulmahuoneisto suurin näyteikkunoin lähellä Loimaan toria soveltuu monenlaiseen yritystoimintaan. Pinta-ala 46,5 m². Tila vapautuu 1.9.2013 tai sopimuksen mukaan.

Lisätietoja:
Kurkijoki-Säätiö /asiamies Helena Sulavuori,
050-5213336, saatio@kurkijoki.fi

KAIPAATKO VANHOJA VUOSIKERTOJA?

Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat tädet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:

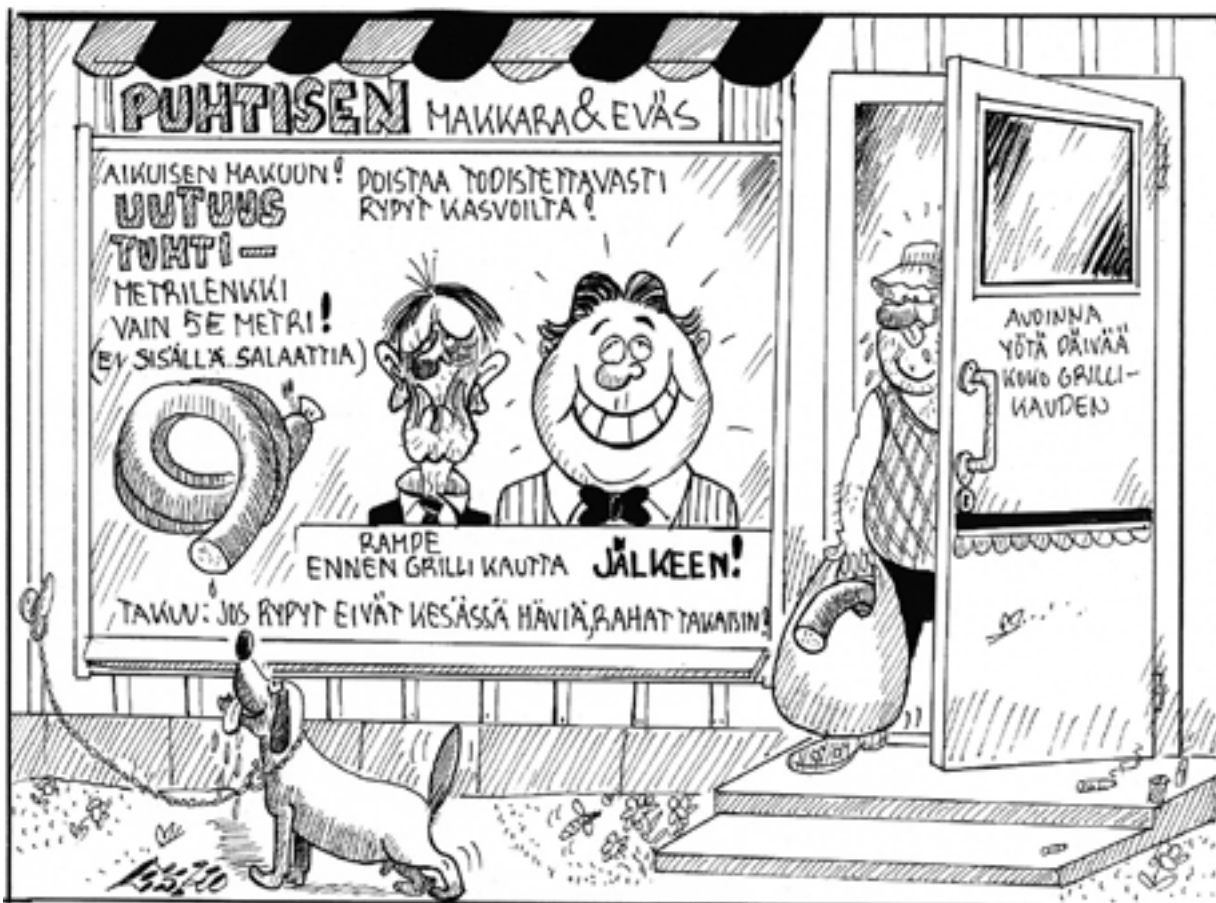
1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1991, 1993, 1994, 1995, 1996(4 kpl), 1997(2 kpl), 1998(3 kpl), 2001.

Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.

1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1987, 1989, 1990, 1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002.

Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Escon puumerkki

Raimo O. Kojo Pojan sota

Kirjan julkistamis-
tilaisuus Kurkijoen
Pitäjäjuhlilla
la 10.8. klo 17.30

Tervetuloa!

Kirja myynnissä
koko juhlien ajan.

Kurkijoki- pöytästandaari

Kurkijoki-pöytästandaari
on näyttävä koriste-esine
jokaiseen Kurkijoki-
taustaiseen kotitalouteen.

Hinta 35 €

Taas saatavilla

Nouda tai tilaa
Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi

Tilaa Kurkijokelainen lahjaksi

allaolevalla tilauskortilla tai soittamalla
toimitukseen p. 050-5213336

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisen ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **49** eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

Kurkijoki taiteilijan silmin

Kurkijoen meijeriä esittävän öljymaalauksen on maalannut A. Laitinen vuonna 1955. Teos on lahjoitettu Kurkijoki-museolle 1980-luvulla. Maalauksen koko on 47 x 41 cm, harmaiden kullattujen kehysten leveys on 7 cm.

Kurkijoen kirkko ja kirkonkylä –DVD

Kurkijoki-Seura
Riitta Sainio
p. 040-544 7582
riitta.sainio@elisanet.fi

Kurkijoki-Säätiö
050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi

- 3D-animaatio Kurkijoen kirkosta ulkoa ja sisätiloista
- runsaasti vanhoja valokuvia kirkosta ja kirkonkylästä
- historiaa

25,- (+ postimaksu)
Tilaa itselle tai lahjaksi!

Murteella

Vastaukset

1. Hangoitella vastaan
2. Istua rumasti, roikkua mukana
3. Maltaat
4. Huono, takkuinen luonnon-heinä
5. Kieliä, kannella
6. Kutistunut vaate
7. Haastaa käräjille
8. Puhua paljon ja äänekkäästi
9. Kulkea huonoissa vaatteissa
10. Suuttua

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN OY

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

Kurkijoki-Museo

Avoinna:

pitäjäjuhla viikonloppuna la ja su klo 12-18,
muulloin lauantaisin ja sunnuntaisin klo 12-16

Tervetuloa tutustumaan Kurkijoki-museon uusiin tiloihin
ja uuteen näyttelyyn, jossa kädentaidot näyttävästi esillä.

Kuukankuja 1, 32200 Loimaa
Pääsymaksu: aikuiset 5,00, lapset 4.-12 v. 2,00

Tervetuloa museolle!